

E · R · · O

 iute
ERSO
PEASPONSOR

100

TOETAB:

 NORDAID

BEETHOVENI VIIES 100. HOOAJA AVAKONTSERT

11

SEPTEMBER
ESTONIA KONTSERDISAAL
2026

MAESTRO

KLAVER
**YEKWON
SUNWOO**

ERSO

DIRIGENT
**OLARI
ELTS**

**ELLER
SCHUMANN
BEETHOVEN**

lute Groupi juhtkond Moldovas, kus ettevõtte 2008. aastal alanud teekond on kujunenud rahvusvaheliseks edulooks.

Ambitsioon Inspiratsioon Tipptase

Nii nagu ERSO muusikas, püüdleb ka lute oma tegevuses kõrgeima kvaliteedi ja rahvusvahelise mõju poole.

E · R · · O

100. HOOAJA AVAKONTSERT
BEETHOVENI VIIES

YEKWON SUNWOO klaver
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Kontsertmeister Triin Ruubel
Dirigent OLARI ELTS

HEA ERSO PUBLIK!

Mul on suur rõõm tervitada teid ERSO 100. hooaja avakontserdil. Täname õhtu tähistab nii ERSO uhket ajalugu kui ka uue, tegusa kontserdihooaja algust. Saame kuulata klassikalise muusika rikkusi — Beethoveni, Schumanni ja Elleri teoseid ning Lõuna-Korea kuulsa pianisti Yekwon Sunwoo musitseerimist.

Kontserdi keskmes on muidugi ERSO muusikud, kelle töö, pühendumus ja energia toovad muusika publikuni nädalast nädalasse.

Nordaidis usume, et hea enesetunne ja tervis on aluseks sellele, et teeme oma tööd hästi. ERSO muusikute jaoks tähendab juubelihooaeg palju proove, kontserte, salvestusi ja reisimist ning selleks on vaja energiat ja tugevat tervist. Meil on hea meel toetada ERSOt tema 100. hooajal ning hoolitseda omalt poolt selle eest, et orkestri muusikutel on kogu hooaja vältel olemas vajalik vitamiinitugi. Oleme uhked, et saame anda oma väikese panuse inimestesse, kes loovad laval suuri elamusi.

Soovin teile kõigile meeldejäävat 100. hooaja avakontserti!

Kalle Kõre

Nordaid

Juhatuse liige / tegevjuht

kell 18 — eelkontsert

Edvard Grieg (1843—1907) / transkr Ernst Urbach (1872—1927)

Araabia tants süidist „Peer Gynt“

Heino Eller (1887—1970)

Lüüriline pala nr 1 E-duur

Kaljo Raid (1921—2005)

„Lacrimosa“

Kärt Ruubel (klaver), Triin Ruubel (viul) ja Theodor Sink (tšello)

Eelkontserdi järel avaldame tänu meie sponsoritele ja toetajatele.

kell 19 — sümfooniakontsert

YEKWON SUNWOO klaver

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester

Kontsertmeister Triin Ruubel

dirigent OLARI ELTS

Heino Eller (1887—1970)

Sümfooniline poeem „Koit“ (1918) ~8'

Robert Schumann (1810—1856)

Klaverikontsert a-moll, op. 54 (1841/1845) ~30'

I Allegro affettuoso

II Intermezzo: Andantino grazioso

III Allegro vivace

vaheaeg

Ludwig van Beethoven (1770—1827)

Sümfoonia nr 5 c-moll, op. 67 (1804—1808) ~35'

I Allegro con brio

II Andante con moto

III Allegro

IV Allegro — Presto

Kontserdist teevad ülekande Klassikaraadio ja ERSO TV (erso.tv).

HEA MUUSIKAARMATAJA!

Tänane ERSO, Eesti ainus suur sümfooniaorkester, kannab endas ainulaadset DNA-d: ühelt poolt filharmoonilise orkestri järjepidevust repertuaari hoidja ja tõlgendajana, teiselt poolt aga ringhäälinguorkestri rolli uue muusika, uute autorite ja uute kuulajate vahendajana.

Just neist kahest lähtekohast kasvab välja ka ERSO 100. hooaja programm. Selle keskmeks on orkester ise — tema muusikud, kõla ja lugu. Algaval, meie jaoks pidulikul hooajal kõlavad just paljud neist klassikalistest sümfooniatest, mida orkester ise kõige rohkem armastab: Beethoveni viies, Dvořáki üheksas, Brahmsi teine, Sibeliuse teine ning Schuberti üheksas — justkui orkestri soovikontsert iseendale.

Sümfoonia kõrval tõstame esile just 20. sajandi alguses tuule tiibadesse saanud žanri — orkestrikontserdi. Kui sümfoonia keskmeks on helilooja arhitektuuriline mõte ja muusikaline arendus, siis orkestrikontsert tõstab esile orkestri enda — tema kõla, värvid, virtuoossuse ja isikupära. Erilise tähelepanu saavad ka orkestri oma solistid ning dirigendid, kes on orkestri arengut kõige enam mõjutanud.

ERSO 100. hooaja fookuses avaneb ka Eesti muusikakultuuri laiem geograafia, mis ületab riigipiire. Kultuuriline Eesti on alati olnud suurem kui poliitiline Eesti. Tänapäeval on Eesti muusikakultuur elav ja rahvusvaheline ning see peegeldub ka ERSO 100. hooajas.

Hooaja kulminatsiooniks on 13.–20. novembrini toimuv „Sajandi pidu“, ERSO 100. sünnipäevale pühendatud festival. 8 päeva. 9 kontserti. 6 saali. 100 aastat ERSOt.

ERSO sada aastat on lugu orkestrist, mis on kasvanud koos Eestiga ning loonud meie esitustraditsiooni ja kuulamiskultuuri. Ta on olnud oma ajaga otse-eetris ja kõnetanud seda hetke, milles ta parasjagu kõlab.

Mina tänan sind, ERSO — meie kõigi nimel, aga ennekõike tänuliku kuulaja ja muusikaarmastajana.

Olari Elts

ERSO peadirigent ja kunstiline juht

Heino Eller (1887–1970) Sümfooniline poeem „Koit“

ERSO juubelihooaja avakontserdi juhatab sisse **Heino Elleri** sümfooniline poeem „**Koit**“, millest on saanud üks Eesti muusika sümboleid. See on kaunis hommikupilt looduse ärkamisest, päikesetõusust ja linnulaulust — uue päeva puhkemisest.

Helilooja on teose sünnist rääkinud 1955. aasta raadiointervjuus Valdo Pandile järgmiselt: „Mõned katkendid „Koidu“ algusest kirjutasin juba oma õpingute perioodil Peterburis 1915. aastal. Istusin kord klaveri taga ja mängisin üht oma leitud viit. See viis äratas minus mälestusi koidust ja päikesetõusust.“

Teose esimene ettekanne toimus Tartus Vanemuise aiakontserdil 27. augustil 1921 autori juhatusel. See oli noore Elleri üks esimesi ulatuslikumaid sümfooniaorkestrile loodud oopusi.

Heino Eller tõi Eesti heliloomingusse euroopaliku kõla, peenekoelised helivärvid ja detailitäpsuse. Olulisel kohal on tema muusikas filosoofiline loodusetaju ning Eesti rahvamuusika elementide delikaatne kasutamine. „Koit“ algab kauni oboesoologa, mida muusikateadlane Ofelia Tuisk nimetas „aosoолоks“ ja milles võib kuulda Eesti folkloorile omaseid intonatsioone. „Koidus“ tõusevad esile Elleri muusikale iseloomulikud jooned — vormi selgus, faktuuri läbipaistvus ja rikkalikud impressionistlikud kõlavärvid.

„Koit“ on tänaseni üks tuntumaid ja armastatumaid teoseid Eesti sümfoonilises muusikas ning on kuulunud ERSO repertuaari läbi aastakümnete. Lisaks looduspildile on teoses nähtud ka sümboolset seost Eesti rahvusliku ärkamise ja iseseisvuse koidikuga.

Heino Eller

Robert Schumann

Robert Schumann (1810—1856)
Klaverikontsert a-moll, op. 54
(1841/1845)

I Allegro affettuoso
II Intermezzo: Andantino grazioso
III Allegro vivace

Robert Schumanni muusika värviküllane emotsionaalne skaala ulatub poeesiast ja õrnusest tumedasse varjudemaailma. Klaverikontsert on tema õnneliku elu- ja loominguperioodi kaunis tähis.

Loomingutee alguses oli Schumann tuntud eelkõige klaverimuusika autorina. 7. jaanuaril 1839 kirjutab Clara Wieck Robertile: „Ära pane pahaks, kui ütlen, et mind on vandanud soov õhutada sind orkestrile kirjutama. Sinu fantaasia ja vaim on nõrga klaveri jaoks liiga suured.“

Robert Schumann abiellus oma kauaaegse armastatu Clara Wieckiga 12. septembril 1840. Clara isa, tuntud klaveripedagoog Friedrich Wieck, oli abielu vastu, kuna ei uskunud, et Robert suudab peret ülal pidada, ning kartis, et perekonnaelu nurjab Clara pianistikarjääri. Clara ja Robert pöördusid abiellumisloa saamiseks kohtusse ning said loa vahetult enne Clara 21. sünnipäeva. Vastupidiselt isa kartustele sai Clara Schumannist üks oma aja tähelepanuväärsemaid pianiste. Ta suutis ühendada keerulise perekonnaelu rahvusvahelise karjääriga ning tegutses ka heliloojana.

Clara julgustas abikaasat katsetama suuremate vormidega ja pärast abiellumist algas Robert Schumanni loomingus uus viljakas periood. 1840. aastal valmis erakordselt palju laule, nende seas vokaaltsükli „Naise elu ja armastus“ ning „Poeedi armastus“. Järgnevatel aastatel sündisid esimene sümfoonia, oratoorium „Paradiis ja Peri“, kolm keelpillikvartetti, klaverikvartett ja -kvintett ning klaverikontsert. Klaverikontsert sai nende loomingurikaste aastate omalaadseks raamiks ning austusavalduseks muusale ja armastatud abikaasale.

1841. aasta mais valmis Schumannil fantaasia klaverile ja orkestrile. Üheosalisele teosele ei õnnestunud tal kirjastajat leida ning 1845. aastal lisas ta sellele aeglase osa, milles klaver ja orkester peavad võimalvat dialoogi, ning särtsaka finaali. Nii kujunes algsest fantaasiast kolmest osast koosnev **klaverikontsert**.

Klaverikontserdi sünnis oli Clara erakordne roll. Lisaks sellele, et ta inspireeris ja julgustas Robertit orkestrile kirjutama, oli paaril varasem kogemus ka Clara enda a-moll klaverikontserdiga, mille orkestreerimisel Robert teda aitas. Nii Clara kui ka Robert Schumanni klaverikontsert on a-mollis ning nende teoste vahel on leitud teisigi muusikalisi seoseid. Roberti kontserdi esimese osa peateema algab motiiviga C—H—A—A, mida on seostatud Clara itaaliapärase nimekuju Chiara tähtedega. Nii võib Clara kohalolu tajuda teoses mitte ainult inspiratsiooniallikana, vaid ka muusikasse peidetud isikliku viitena.

Klaverikontserdi esiettekanne toimus 4. detsembril 1845 Dresdenis Clara Schumanni soleerimisel. Teos kuulub tänaseni romantilise klaverikontserdi armastatuimate näidete hulka.

ERSO piletiostjatele kehtib **50% soodustus** tavahinnast parkimisele Rävala parkimismajas kuni kolme (3) tunni jooksul.

Kuidas soodustust lunastada:

- Klient võtab Rävala parkimismajja sisenedes parkimispileti.
- Pärast kontserti valideerib klient oma parkimispileti kontserdisaali fuajees.
- Enne parklast lahkumist maksab klient parkimistasu parkimismajas asuvas makseautomaadis.

Ludwig van Beethoven

Ludwig van Beethoven (1770—1827)
Sümfoonia nr 5 c-moll, op. 67
(1804—1808)

I Allegro con brio
II Andante con moto
III Allegro
IV Allegro — Presto

1808. aasta 22. detsembril toimus Theater an der Wienis **Ludwig van Beethoveni** suur autoriõhtu ehk *Akademie*. Kavas oli erakordne hulk tema loomingut: avaliku esiettekande said viies ja kuues sümfoonia, neljas klaverikontsert ja koorifantaasia, lisaks kõlasid katkendid C-duur missast, aaria „Ah! perfido“ ning Beethoveni improvisatsioon klaveril. Beethoven oli saanud teatri üheks õhtuks oma käsutusse ning kasutas võimalust, et tuua publiku ette suure osa viimasel ajal valminud loomingust.

Kuid teater oli kütmata, orkester oli teinud ainult ühe proovi ning vokaalsolist noor ja kogenematu. Ettekanne läks vahepeal ka sassi. Helilooja ise dirigeeris, soleeris klaveril ja rabeles korraldustööga. Hoolimata konarlikust ettekandest ja jahedast ruumist kuulas publik rohkem kui neli tundi kestnud Beethoveni muusika maratoni.

Tänapäeval tundub taoline kava ülekoormatud ja jaotuks pigem kahe kontserdi vahel, kuid tollal olidki „muusikaakadeemiateks“ kutsutud kontserdid kirju ja mahuka programmiga. Peamised vastukajad sõpradelt puudutasid külmetamist ja kontserdi pikkust, kuid kava teises pooles kõlanud viies sümfoonia äratas tähelepanu muusika erakordselt suure hoo ja pinge poolest.

Mitmed sümfooniaorkestrid nii Euroopas kui ka Ameerikas on 1808. aasta kurioosselt pikka kontserti hiljem Beethoveni tähtpäevadel ja festivalidel taaslavastanud — seda küll kuulajale märksa mugavamates tingimustes.

Konarlikust algusest hoolimata said sel õhtul kõlanud uued teosed peagi tuule tiibadesse. **Viendast sümfooniast** vaimustunud kirjanik Ernst Theodor Amadeus Hoffmann avaldas 1810. aastal väljaandes *Allgemeine musikalische Zeitung* kuulsa käsitluse Beethoveni loomingust, kirjeldades sümfoonia võimsat emotsionaalset ja filosoofilist mõju. „Selle maailma sügavat ööd läbibistavad helendavad kiired ning me tajume hiiglaslikke varje, mis tõusevad ja langevad ja hävitavad meis kõik peale lõputu igatsusvalu — igatsuse, mis neelab endasse armastuse, lootuse ja rõõmu, neid siiski hävitamata, ja mis ähvardab meid lõhki paisata kõigi kirgede täishäälse akordiga — elame me edasi vaimu joovastunud nägijatena!“

Viies sümfoonia oli Beethoveni kangelasteemade kümnnendi (1802—1812) tipp. Idee kunstnikust, kes on vastamisi saatuslike jõudude ja iseenda nõrkustega, kajab jõuliselt sel perioodil loodud teostes. Romantismiajastul sai Beethoveni kurtusest ja loomingust sümbol ning tõestus, et kunst võib tõsta inimlikust viletsusest kõrgemale.

Sümfoonia kuulsa algusmotiivi kohta on erinevaid lugusid. Carl Czerny sõnul ütles Beethoven, et motiiv on pärit väikese linna talvikese rütmilisest laulust, mida ta Viini looduses jalutades tähele pani. Beethoveni sekretäri Anton Schindleri andmetel kirjeldas süveneva kurtusega helilooja teemat kui „saatuse koputust uksele“. Schindleri väite paikapidavuses on hiljem tõsiselt kaheldud, kuna ta muutis ja osalt ka hävitas helilooja kõnevihikuid. Kuid sõltumata sellest, kas lool on tõepõhi all, kehastab koputuse motiiv kuulajatele dramaatilist narratiivi konfliktist, vastupanust ja võitlusest.

Neljanoodilisest algusmotiivist kasvas Beethoven suurejoonelise sümfoonilise meistriteose. Teema ilmutab end sümfoonia kõigis osades, kord vaikselt ja kahtleva kajana, kord võimsa, lausa militaarse marsina. Marsirütmid pääsevad mõjule isegi kolmeosalise taktimõõduga teises osas, *Andante con moto*. Kolmandat osa, skertsot, ühendab finaaliga pikk *crescendo*, mis toob plahvatusena esile sümfoonia võiduka lõputriumfi.

Leonard Bernstein kirjutas raamatus „The Joy of Music“ (1959), et Beethoveni geniaalsus seisnes vormi ja protsessi kulgemise kunstis. „Beethoven murdis kõik reeglid ja lõi hingematvalt õigeid teoseid. Tal oli see tõeline aines, taevane vägi, mis paneb meid teose lõpus tundma, et maailmas on midagi õiget ja püsivat.“

YEKWON SUNWOO

Mis teeb Schumanni klaverikontserdi Teie jaoks eriliseks?

Mulle meeldib Schumanni klaverikontserdi juures kõige rohkem see, et see ei mõju kunagi traditsioonilises mõttes „kontserdina“. Klaver ja orkester kuulavad teineteist ning vastavad üksteisele pidevalt, peaaegu nagu kaks inimest, kes tunnevad teineteist nii hästi, et suudavad teise lauseid lõpetada. Selles teoses on palju õrnust ja intiimsust, aga samas ka tohutut kirge ja spontaansust. Ja ma arvan, et see on väga schumannilik. Tekib tunne, nagu kuuleks vahetult tema siseilma kogu selle poeesia, põnevuse, haavatavuse ja fantaasiaga. Pianistile on see imeline teos, sest siin ei pea terve õhtu tõestama, et oskad klaverit mängida. Saab lihtsalt musitseerida.

Milline repertuaar Teid kõige enam inspireerib?

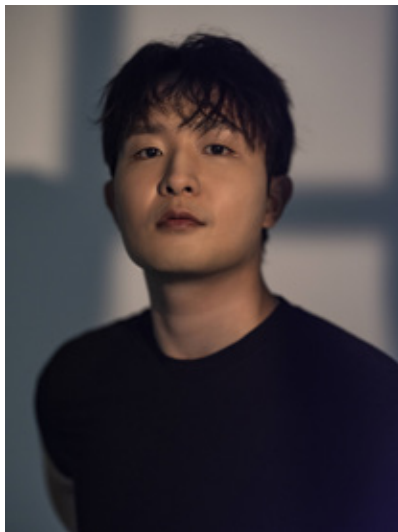
Sellele küsimusele on pianistina peaaegu võimatu vastata. Meil on väga vedanud, sest repertuaar on tohutu. Kuid tõenäoliselt tõmbab mind kõige rohkem muusika, milles on tugev siseelu tunnetus — muusika, mis tundub sügavalt isiklik, otsekui kõneleks helilooja sinuga nelja silma all. Schubertil ja Schumannil on see omadus minu jaoks kindlasti olemas, samuti paljudel Liszti ja Rahmaninovi teostel. See, mis mind inspireerib, muutub ka sõltuvalt sellest, kus ma oma eluga parajasti olen. Mõnikord pöördud tagasi teose juurde, mida arvasid kümme aastat tagasi tundvat, ja korraga ütleb see sulle midagi täiesti teistsugust. Ma arvan, et see on üks põhjusi, miks muusika suudab meid nii sügavalt mõjutada. Noodid jäävad samaks, kuid me ise muutume.

Mida mängite kõige sagedamini lisapalaks?

Pärast suurt kontserti tekib mul sageli soov mängida midagi lihtsat ja rahulikku, mis aitab nii minul kui ka publikul tagasi maa peale tulla. Mõnikord nõuab õhtu aga hoopis vastupidist ning siis on lõbus saata publik koju veidi suurema adrenaliiniannusega. Minu jaoks on lisapala omamoodi „aitäh“ publikule. Ametlik kava on läbi ja need viimased paar minutit mõjuvad seetõttu eriti vahetult ja spontaanselt. See on mulle väga südamelähedane. Sageli valin lisapalaks mõne Liszti või Rahmaninovi tempokama ja tulisema teose.

Lõuna-Koreas Anyangis sündinud pianist **YEKWON SUNWOO** alustas klaveriõpinguid 8-aastaselt ning tegi oma soolo- ja orkestridebüüdi Soulis 15-aastaselt. Tema õpetajate hulka kuuluvad Seymour Lipkin, Robert McDonald, Richard Goode ja Bernd Goetzke. Rahvusvahelisele areenile kerkis Sunwoo pärast maineka Van Cliburni rahvusvahelise klaverikonkursi võitu 2017. aastal.

Lisaks Van Cliburni konkursi kuldmedalile on Yekwon võitnud esikoha 2015. aasta rahvusvahelisel Saksamaa klaverikonkursil, 2014. aasta Verbier' festivali Vendome'i konkursil, 2013. aasta Sendai rahvusvahelisel muusikakonkursil ja 2012. aasta William Kapelli rahvusvahelisel klaverikonkursil.

Yekwon Sunwoo © Rohsh

Hooaeg 2026/2027 toob kaasa Yekwon Sunwoo ülesastumised ERSO ja mitme nimeka orkestriga Euroopas, Aasias ja Ameerikas ning kontsertturnee koos Hilary Hahni ja Matthias Goernega. Viimastel hooaegadel on ta esinenud muu hulgas New Yorgi Filharmoonikute, Müncheni Filharmoonikute, Houstoni Sümfooniaorkestri ja Pariisi Kammerorkestriga ning andnud soolokontserte Carnegie Hallis, Souli Kunstikeskuses ja mitmel rahvusvahelisel festivalil.

Tema koostööpartnerite hulka on kuulunud ka Baltimore'i Sümfooniaorkester, Taani Kuninglik Orkester, Slovakkia Filharmoonikud ja Šoti Kuninglik Rahvusorkester. Dirigentidest on ta töötanud näiteks Valeri Gergijevi ja Thomas Søndergårdiga.

Yekwon on pühendunud kammermuusik ning teinud koostööd paljude tunnustatud interpretide ja ansamblitega, nende seas Clara Jumi Kang, Benjamin Beilman, Gary Hoffman, Jerusalem Quartet ja Brentano String Quartet.

Yekwon Sunwood on kiidetud tema „järjepideva tipptaseme“ eest (*International Piano*) ning teda on nimetatud „pianistiks, kes valitseb igakülgset tehnilist arsenalit, mis võimaldab tal näiliselt pingutuseta kõlada võimsalt“ (*Chicago Tribune*). Virtuosoosse esinejana pürgib ta oma sõnade kohaselt „muusikas tõe ja puhta ilu poole“.

Maestro **OLARI ELTS** on avara rahvusvahelise haardega dirigent, kelle kirk koostada ja juhatada väga omanäolisi ning põnevaid kontserdikavasid on toonud talle tunnustust üle maailma. Ta on hooajast 2020/2021 Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri peadirigent ja kunstiline juht ning asub hooajast 2026/2027 ka Sinfonietta Rīga kunstilise juhi ametisse.

Algaval hooajal juhatab Olari Elts Eesti Riiklikku Sümfooniaorkestrit selle märgilisel juubelil. Juubelihooaja kavades kõlavad Beethoveni ja Mahleri sümfooniad, Richard Straussi „Also sprach Zarathustra“ ning Eesti armastatuimate heliloojate looming. Koos ERSOga ootavad Olari Eltsi ees suured rahvusvahelised turneed Euroopas ja Lõuna-Koreas, kontsertidega Soulis, Bucheonis, Salzburgis ja Grazis. Hooaja jooksul juhatab Elts lisaks Eesti Riiklikule Sümfooniaorkestrile ka Sinfonietta Rõgat, Islandi Sümfooniaorkestrit, Helsingi Linnaorkestrit, Tampere Filharmoonikuid, Tapiola Sinfonietta ja Taipei Sümfooniaorkestrit.

Olari Elts on juhatanud külalisdirigendina paljusid nimekaid orkestreid, nende seas Leipzigi Gewandhausi orkestrit, Soome Raadio Sümfooniaorkestrit, Taani Rahvuslikku Sümfooniaorkestrit, Rotterdami Filharmoonikuid, Hollandi Raadio Filharmooniaorkestrit, BBC Sümfooniaorkestrit, Manchesteri Hallé orkestrit, Birminghami Linna Sümfooniaorkestrit, Ulsteri Orkestrit, Prantsuse Raadio Filharmooniaorkestrit, Prantsuse Rahvusorkestrit, Lyoni Rahvusorkestrit,

Luksemburgi Filharmooniaorkestrit, Poola Rahvuslikku Raadio Sümfooniaorkestrit, Budapesti Festivaliorkestrit, Oslo Filharmoonikuid, Viini Sümfoonikuid, Yomiuri Nipponi Sümfooniaorkestrit, Souli Filharmooniaorkestrit, Aucklandi Filharmoonikuid ja Melbourne'i Sümfooniaorkestrit.

Olari Elts on pühendunud nüüdismuusika, eriti Balti ja Põhjamaade heliloojate loomingu tutvustaja ning tema tunnustatud diskograafias on olulisel kohal paljude selle piirkonna juhtivate heliloojate teosed. Tema salvestis Kaija Saariaho teosest „True Fire“ koos Orchestre Philharmonique de Radio France'iga pälvis 2024. aastal Gramophone'i auhinna nüüdismuusika kategoorias, kinnitades Eltsi väljapaistvat rolli kaasaegse muusika interpreteerijana.

Eltsi diskograafiasse kuuluvad ka Heino Elleri sümfoonilised poeemid ja viiulikontsert, salvestatud koos Baiba Skride ja Eesti Riikliku Sümfooniaorkestriga. Samuti kuulub tema diskograafiasse hinnatud Erkki-Sven Tüürile pühendatud salvestistesari Ondine'i plaadimärgil, sealhulgas vioolakontsert Lawrence Poweri ja Tapiola Sinfonietta'ga, viies sümfoonia Tapiola Sinfonietta'ga ning akordionikontsert „Prophecy“ Helsingi Linnaorkestriga.

Olari Elts on jätnud silmapaistva jälje ka ooperimaailma, juhatades selliseid teoseid nagu „Jevgeni Onegin“, Mozarti „Don Giovanni“ ja „Idomeneo“ ning Berlioz'i „Fausti needmine“. Žanripiire ületava dirigendina on ta toonud Berliini Konzerthausi lavale teatri- ja kontserdilavastuse, mis ühendas Mendelssohni muusika ja Shakespeare'i „Suveöö unenäo“ ning valmis koostöös Tallinna teatriga NO99. Koostöös Teater NO99ga ja Eesti Kontserdiga jõudis tema juhatusel lavale Mendelssohni „Pööriöö uni“, mille üheksa muusikalist etendust tõid tegijatele teatri aastaauhindade galal etenduskunstide ühisauhinna. Möödunud hooajal tõi ta koostöös Eesti Draamateatriga taas lavale Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri tunnustatud „Macbethi“.

Aastatel 2007–2020 oli Olari Elts Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri peaküladisdirigent ning aastatel 2011–2014 täitis ta sama ametit Helsingi Filharmoonikute juures. Ta on olnud Kymi Sinfonietta kunstiline nõustaja aastatel 2018–2022 ja Orchestre National de Bretagne'i kunstiline nõustaja aastatel 2006–2011, samuti Šoti Kammerorkestri peaküladisdirigent aastatel 2007–2010 ning Läti Riikliku Sümfooniaorkestri peadirigent aastatel 2001–2006.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER (ERSO) on elav ja mitmekülgne tipptasemel orkester. Eesti vanimal ja mainekaimal regulaarselt tegutseval sümfooniaorkestril on käes pidulik 100. tegevusaasta. ERSO ajalugu ulatub aastasse 1926 ning sarnaselt paljude omataolistega maailmas on see seotud rahvusliku ringhäälingu sünni ja arenguga. Orkester sai alguse Eesti Raadio juures sündinud ansamblist, mis raadio algusaegadel mängis otse-eetris juttude vahele muusikapalasisid. Raadio-orkestrist täiemõõduliseks sümfooniaorkestriks kasvas kollektiiv 1945. aastaks.

Alates hooajast 2020/2021 on enam kui 100-liikmelise orkestri peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts. Neeme Järvi jätkab koostööd ERSOga eluaegse aupeadirigendina, orkestri audirigent on Paavo Järvi, varasemad peadirigendid on olnud Olav Roots, Paul Karp, Roman Matsov, Neeme Järvi, Peeter Lilje, Leo Krämer, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev ja taas Neeme Järvi.

ERSO on käinud arvukatel turneedel ning osalenud mainekatel rahvusvahelistel muusikafestivalidel. Käesoleval juubelihooajal ootavad ERSOt ees kontserdireisid Lõuna-Koreasse ja Austriasse. 2025. aasta detsembris andis ERSO peadirigent Olari Eltsi juhatusel kontserte Ljubljanas ja Bregenzis. 2024. aastal esines orkester Linzis, Viinis ja Prahas. 2023. aasta mais toimus orkestri esimene turnee Suurbritannias, kus kahe nädala jooksul anti 11 kontserti. 2022. aastal esineti Olari Eltsi juhatusel Nürnbergis, Münchenis ja Pariisis. 2021. aasta novembri lõpus osalesid ERSO ja Elts Poolas rahvusvahelisel Kesk- ja Ida-Euroopa muusikafestivalil „Eufonie“.

ERSO plaadistuste kõrget taset on esile tõstetud mainekates rahvusvahelistes klassikalise muusika väljaannetes ning orkestri salvestised on toonud mitmeid olulisi tunnustusi, neist märgilisim Eesti esimene Grammy auhind 2004. aastal Paavo Järvi juhatusel. Eesti Muusikaauhindadel nimetati 2020. aasta klassikaalburniks Heino Elleri sümfooniliste teoste plaat ning 2026. aastal Erkki-Sven Tüüri autoriplaat „Aeris“, mõlemad Olari Eltsi juhatusel. Samuti tunnustas Eesti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapital 2020. aastal ERSOt ja Olari Eltsi aastapreemiaga Heino Elleri muusika salvestamise eest. Suurepärase koostöö on ERSO selliste mainekate plaadifirmadega nagu Chandos, BIS, Onyx, Ondine, ERP jt. Lisaks kohalikele raadio- ja telekanalitele on ERSO kontserte üle kandnud Mezzo ja medici.tv ning EBU vahendusel on need jõudnud paljudesse Euroopa raadiojaamadesse.

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester annab regulaarselt kontserte oma kodusaalis Estonia kontserdisaalis, kus orkestrit saab kuulda pea igal reedel. ERSO kontserdid jõuavad publikuni ka Klassikaraadio vahendusel ning alates 2020. aastast ERSO TV-s (erso.tv), mis võimaldab jälgida kontsertide otseülekandeid ja vaadata järelvaatamises varasemaid esinemisi.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts

Eluaegne aupeadirigent Neeme Järvi, **audirigent** Paavo Järvi

Koosseis 11. septembril 2026

Kontsertmeister Triin Ruubel

I VIUL

Triin Ruubel
Marge Uus
Piret Sandberg
Astrid Muhel
Kätlin Ivask
Kirti-Kai Loorand
Tõnis Pajupuu
Andrus Tork
Tarmo Truuväärt
Merily Leodots
Danae Taamal
Liis-Helena Väljamäe
Nina Kawaguchi
Kaiu Talve

II VIUL

Kaido Välja
Kadi Vilu
Egert Leinsaar
Maaren Vihermäe
Marlis Timpmann
Annelize Vlasenko
Kristel Kiik
Liisi-Mai Krigul
Mari-Katrina Suss
Triin Krigul
Toomas Hendrik Ellervee
Kristjan Nõlvak

VIOLA

Rain Vilu
Liina Sakkos
Helena Altmanis
Martti Mägi
Liisi Rusnak
Sandra Klimaitė
Kristiina Välja
Mall Help
Kaja Kiho
Juhan Palm-Peipman

TŠELLO

Theodor Sink
Andres Alexander Metspalu
Lauri Toom
Margus Uus
Villu Vihermäe
Katrin Oja
Riina Erin
Maris Vallsalu

KONTRABASS

Regina Udod
Janel Altroff
Xiaonan Nie
Indrek Pajus
Madis Jürgens
Ants Onnis

FLÖÖT

Mihkel Peäske
Linda Vood
Janika Lentsius

OBOE

Guido Gualandi
Manuel Nunes

KLARNET

Soo-Young Lee
Meelis Vind

FAGOTT

Peeter Sarapuu
Jakob Peäske
Kaido Suss

METSASARV

Ye Pan
Mattias Vihmann
Artur Reinpöld
Kalle Koppel

TROMPET

Indrek Vau
Laur Keller

TROMBOON

Andres Kontus
Diogo Fernandes
Johannes Kiik

TUUBA

Madis Vilgats

TIMPANID

Maarja Nuut

LÖÖKPILLID

Lauri Metsvahi
Kaspar Eisel

SA ERSO juhatus

Kristjan Hallik

Produtsent

Daily Trippel

Orkestri mäenedžer

Marko Metsaru

Müügijuht

Signe Valknemets

Partnerlussuhete juht

Morgan Merrell

Maine-

ja kommunikatsioonijuht

Kaisa Koger

Toimetaja

Maarja Malmest

Muusikatoimetaja

Tiia Teder

Noodikoguhoidja

Mariell Aren

Disainer

Norman Orro

Personalijuht

Piret Veensalu

Pillilao juhataja

Egert Leinsaar

Kammer- ja

noorteprojektide produtsent

Andres Alexander Metspalu

Lavameistrid

Jüri Korjus
Heiki Zvorovski

SAJANDI VÕIMALUS

-25%

7.–17. september

erso.ee/sajandivoimalus

AITÄH, SÕPRADE KLUBI

ERSO SISERING

3000€+

Nicholas Kyriazi (5000€)

Kristjan Pomm (3000€)

FORTISSIMO

1000€

Aare Viira
Allar Jõks
David O'Brock
Egon Elstein
Jonna Pechter
Johan Randvere
Jüri Shamov-Liiver
Kadri Lindpere
Kaidi ja Raivo Ruusalepp
Kaja Elstein
Kalle Volkov
Lauri Ligi

Liis Rammo
Ly Rammo
Mati ja Maris Sööt
Rain Tamn
Sander Pullerits
Siim Kallas*
Toomas Ellervee
Tõnu Kuddu
Tõnu Velt
Toomas Prangli
Wolfgang Doneus

FORTE

500€

Annika Kuimet
Erko Tamuri
Evi Rooda
Helen Michaels
Lauri Almann
Mari-Ann ja Tunne Kelam
Peep Vain
Raivo Stern
Risto Kaarna
Siim Kallast
Ülle Kruuse

MEZZOFORTE

300€

Aare Olander
Endel Talvik
Helge Talts
Hubert Viktor Kahn
Ingrid Männik
Juta Schnur
Karin Punning
Kaja Löökene
Laura Pürjema
Lembit Talts
Mai Stern
Maren Pärn
Maret Maripuu

Marika Aren
Marika Laar
Peep Laar
Piret Tuul
Riina Cohen
Triin Siim

PIANO

150€

Aime Lindpere
Aive Telling
Aivo Hallist
Allan Randmaa
Andrus Lehtmeets
Ants Hinnio
Ants Kerde
Ants Orgulas
Eero Hammer
Harri Mikk
Heidi Pruuli
Ian Robinson
Ilja Sundelevitsh
Jaan Riikoja
Jüri Suursoo
Juta Tiidus
Kärt Hammer
Kärt Põldsam
Katre Viljalo
Katrín Huik
Karin Vahter
Kristel Leppik
Kristiina Kahur
Külliki Villemi

Laura Danilas
Liina Anier-Pärn
Liina Tarmisto
Maarja Seinas
Maia Remmelgas
Mall Petersen
Malle Maltis
Mare Hammer
Mare Jugandi
Mari-Liis Lind
Merike Meren
Merike Limberg
Nele Laidvee
Patrick Soome
Reet Nurmeots
Sirje Almann
Tanel Ross
Urve Pappa
Velle Hammer
Vivian Rennel
Anonüümne (4)

PIANISSIMO

75€

Andres Vasarik
Anne Artus
Anne Parmasto
Anne Martin
Avo-Rein Tereping
Elna Kaasik
Ene Krigul
Enel Pehap
Eva Reintak
Gennadi Vihman
Heiki Meos
Helgi Kooskora
Helle Kulbas
Irina Zundelevich
Katariina Lepiku
Leila Eespere
Lilian Heikkilä
Mai Ets
Marika Eljas
Merle Keskküla
Reet Tatrik
Silva Pastak
Sirje Pöder
Sirje Urb

Tiina Hiie
Tiiu Vilms
Triin Lekk
Viive Savel
Viivi Villemson
Viktor Kaasik
Viive Põldmäe
Vladimir Panov
Ülle Valner
Ülo Siinmaa
Anonüümne (5)

LIITU!

erso.ee/soprade-klub

 SÕPRADE KLUBI

ERSO 100 TEGUS ORKESTER!

Eesti Riiklikul Sümfooniaorkestril on alati hoog sees!
Meie muusikud harjutavad ja esinevad iga nädal ning viivad
Eesti muusika kuulajateni nii kodus kui välismaal.

IGA AASTA ERSOS:

100
muusikut

100+
kontserti
kogu Eestis

1000+
tundi
orkestriproove

30+
kontserti raadio-
ja televaatajatele
üle maailma

3+
kontsertreisi
vähemalt 3 riigis

100+
tundi
salvestatud
muusikat

Me ei saaks seda kõike teha ilma toetajateta, kes usuvad
muusika olulisust ja jõudu. Iga toetus, sõltumata selle
suurusest, aitab meil hoida tegusat orkestrit elujõulisena.

Palun kaaluge annetuse tegemist ERSO-le

erso.ee/toeta-erso-100

AITÄH, ERSO 100

10 000€ annetajad

NORDIC
CATERING

10000€ annetajad

Nicholas Kyriazi (5000€)
Kristjan Pomm (3000€)
Allar Jöks
Andres Metspalu
Annika Kuimet
Cornelia Lootsmann
Jaanus Männik
Jüri Shamov-Liiver
Kalev Kase
perekond Kreegipuu
Lembit Talts
Liviko
Mare Jugandi
Mati ja Maris Sööt
Mövenpick Hotel Tallinn
Nordaid
Piret Kärm
Rainis Int
Riina Toss
Rita Kull
Sander Pullerits
Tõnu Kuddu
Toomas Prangli
Toomas Randaru
Anonüümne @

100€ annetajad

Aare Viira (500€)
Ene Krigul (200€)
Eve ja Heiki Sirp (200€)
Evi Rooda (300€)
Helge Talts (500€)
Inna Kamenev (200€)
Kai Puusepp (200€)
Karin Punning (500€)
Kristel Meos (250€)
Liina Anier-Pärn
ja Marek Pärn (200€)
Merike Meren (150€)
Rein ja Kersti Tiik (200€)
Siilikke ja Rebane (200€)
Silja Mägi (200€)
Toomas Kruusimägi (250€)

Aime Lindpere
Aime Talvik
Aile Juur
Allan Randmaa
Ants Hinno
Ants Kerde
Anu Saar
Eero Hammer
Epp Müil
Erik Teemägi
Erkki-Sven Tüür
Eva Saar
Häli Metstak
Harri Mikk
Heiki Meos
Heikki Parve
Ilja Sundelevitsh
Ingrid Kormašov
Ingrid Raag
Jaan Riikoja
Jaanis Sarapuu
Jaanus Böstrov
Jüri Alasi
Jüri Arusoo
Kadri Sikk

Karin Hussar
Karin Veissmann
Katrin Helena Kuslap
Katrin Herodes
Katrin Reinaste-Parve
Katrin Schmidt
Katrin Vinkel
Kertu Aksiim
Kirke Kangro
Kristiina Kahu
Laura Danilas
Lauri Almann
Leila Eespere
Liina Nuka
Liis Lichfeld
Maarja Malmst
Mairi Tonsiver
Mall Petersen
Mare Pajumets
Mare Tilk
Marika Laar
Marika Veisson
Marin Kraft-Jaaksoo
Maris Kirme
Märt Treier
Mart Urbas
Meelis Enok
Merike Rõtova
Merike Toro
Merje Hendrikson
Merle Ludvik
Mikk Murdvee
Peep Laar
Piret Ennus
Raivo Sepp
Rea Kauts
Reet Laasik
Reet Nurmets
Reet Raukas
Reet Tatrik
Rein Kuik

Renne Joost
Riina Cohen
Riina Kütner
Riina Reinholm
Risto Kaarna
Signe Pius
Siivi Holmberg
Silja Kullamaa
Sirje Almann
Sirje Talivee
Tanel Ross
Terje Pöder
Tiit Sinissaar
Tiit Veeber
Tõnis Maltre
Ülle Källu
Urve Kirotar
Urve Pappa
Urve Torbek
Anonüümne (16)

AITÄH, SPONSORID

ERSO PEASPONSOR

SUURSPONSOR

SPONSORID

NORDAID[®]

NORDIC
CATERING

MÖVENPICK
HOTEL TALLINN

LIVIKO
— anno 1898 —

myfitness
world class gym & studios

TOETAJAD

SA TALLINNA
LASTEHAIGLA

PAKEND & PRINT
ERSO TRÜKIKESKUS

KLASSIKA
RAADIO

pileti
keskus
Powered by **sviby**

KULTUURIMINISTEERIUM

SUUREPÄRANE SOORITUS ALGAB HEAST ENESETUNDEST

Nordaid toetab Maestro sarja ERSO 100. hooajal

www.nordaid.eu

YEKWON SUNWOO JA ERSO KAMMERMUUSIKUD**L, 12. SEPTEMBER kell 18** MUBA suur saal

Joseph Haydn, César Franck

YEKWON SUNWOO klaver, TRIIN RUUBEL viiul, MAAREN VIHERMÄE viiul,

MAIRIT MITT-BRONIKOWSKA vioola, INDREK LEIVATEGIJA tšello

JÄRVI JA RANDALU**R, 9. OKTOOBER kell 18** (eelkontsert) ja **kell 19** ESTONIA KONTSERDISAAL

Wolfgang Amadeus Mozart, Joachim Raff

KALLE RANDALU klaver, RAHVUSOOPER ESTONIA NOORMEESTEKOOR,

EMTA segakoori meesrühm, ERSO, dirigent NEEME JÄRVI

ELTS JA PEER GYNT**R, 23. OKTOOBER kell 18** (eelkontsert) ja **kell 19** ESTONIA KONTSERDISAAL

Edvard Grieg, Erkki-Sven Tüür, Witold Lutosławski

VADIM GLUZMAN viiul, ERSO, dirigent OLARI ELTS

E · R · · O

Estonia pst 4

10148 Tallinn

Tel 6 147 787

erso@erso.ee

www.erso.ee

Kuula ja vaata uuesti!

 ERSO.TV